

O C E N A

Rozprawy na stopień doktora nauk o zdrowiu

Mgr Joanny Artkop

„Analiza czynników wpływających na jakość życia kobiet z cellulitem i porównanie skuteczności wybranych zabiegów

Promotor: Prof. dr hab. Elżbieta Budzisz

Promotor pomocniczy: dr n. med. Anna Erkiert – Polguy

Zgodnie z uchwałą Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z dnia 22. lutego 2017 r. o powołaniu mnie na recenzenta wyżej wymienionej rozprawy mam zaszczyt przedstawić poniższą opinię.

Przedłożona do oceny praca obejmuje 105 stron w układzie klasycznym, z zachowaniem następujących proporcji: Wstęp (22 strony), Cel pracy (2 strony), Materiał i Metody (9 stron), Wyniki (35 stron), Dyskusja (19 stron), Wnioski (1 strona), Streszczenia (4 strony), Spis tabel i wykresów (3 strony) oraz załączniki w postaci ankiety i kwestionariuszy testów (10 stron). Rozprawa poprzedzona jest spisem treści (2 strony). W pracy zamieszczono 47 rycin, fotografii i wykresów oraz 9 tabel. Piśmiennictwo w układzie konsekwentnym zawiera 126 pozycji, w większości są to publikacje anglojęzyczne (80%) głównie z lat 2009-2016 (63,5%).

Wykonując ocenę przedłożonej rozprawy na stopień doktora nauk o zdrowiu przedstawię jej analizę uwzględniającą:

Wartość poznawczą celu badawczego

Poprawność metodyczną

Znaczenie naukowe wniosków wynikających z przeprowadzonych badań

Redakcję przedłożonej pracy

Wartość poznawcza celu badawczego.

Doktorantka badała jakość życia u osób dotkniętych jednym z najczęściej występujących zaburzeń estetycznych u kobiet.

We wstępie doktorantka dokonała szczegółowego przeglądu aktualnej wiedzy medycznej dotyczącej lipodystrofii gynoidalnej znanej pod nazwą „cellulit” poczynając od etiopatologii poprzez klasyfikację, diagnostykę aż do metod terapeutycznych. Cellulit towarzyszy ludzkości od zawsze i nie jest chorobą cywilizacyjną. Cellulit generalnie nie jest chorobą. Ponieważ, jak podaje brytyjska Wikipedia, zjawiskiem tym dotkniętych jest 85-98% populacji kobiet więc z uwagi na powszechność obrazu traktowane jest ono jako fenomen fizjologiczny a nie patologiczny. Patrząc na sprawę z innej strony, nie jest to wprawdzie dolegliwość która byłaby groźna dla życia lub zdrowia, ale wyraźnie ogranicza komfort życia, komfort psychiczny oraz u niektórych wpływa negatywnie na życie społeczne. Dlatego też ludzie szukają pomocy w pozbyciu się lub w zredukowaniu cellulitu.

Przyczyny powstawania tego zjawiska są w dalszym ciągu niedostatecznie przebadane i wyjaśnione i wymagają dalszych dociekań. Wydawać by się mogło że fenomen ten z socjologicznego punktu widzenia jest oczywisty i nie wymaga dodatkowych komentarzy lub ocen. Tymczasem okazuje się, że nie ma jednoznacznej naukowej oceny socjologicznej tego zjawiska i badania Pani magister Artkop uzupełniają istniejącą lukę naukową.

W innym podrozdziale wstępu omówiła pojęcie „jakość życia” oraz przedstawiła powszechnie stosowane metody jego oceny. Jakość życia jest pojęciem z zakresu socjologii. Według encyklopedii, wskaźnik jakości życia jest to ocena statystyczna wynikająca głównie z porównań wielu parametrów ekonomicznych, zdrowotnych i środowiskowych dotyczących warunków życia.

Przedstawiona dysertacja jest próbą obiektywnego, wyrażonego za pomocą liczb, zobrazowania zagadnienia jakości życia pacjentek dotkniętych cellulitem. Wartość poznawcza tej pracy polega na kompleksowym podejściu do zagadnienia i wykorzystaniu warsztatu socjologicznego do zbadania dobrostanu ogólnego rozumianego jako jakość życia w badanej grupie respondentek. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że doktorantka oceniła skuteczność działań terapeutycznych redukujących cellulit. W tym celu skorzystała z instrumentów badań socjologicznych i dokonała pomiaru subiektywnych odczuć pacjentów. Poprawa samopoczucia pacjenta jest przecież jednym z celów terapii lipodystrofii gynoidalnej. Wybór tematu pracy jest

zatem jak najbardziej trafny i ważny. W dostępnej literaturze brakuje dotychczas naukowego ujęcia przedmiotu i omawiana praca doktorska wypełnia tę lukę.

Poprawność metodyczna

Badania przeprowadzono u 237 kobiet. 61 spośród ankietowanych podlegało leczeniu cellulitu: 31 spośród nich korzystało z zabiegów radiofrekwencji, oraz 31 podlegało zabiegom masażu próżniowego. Do oceny jakości życia autorka posłużyła się ankietą Dermatology Life Quality Index (DLQI) w języku polskim. Ponadto zastosowała autorską ankietę związaną z samooceną pacjentek. Obydwie ankiety zostały przedstawione i omówione zarówno we wstępie jak i w rozdziale Materiał i Metody. Ocenę statystyczną dokonano przy użyciu testów: Manna-Whitney'a, Kruskala-Wallisa, Shapiro-Wilka, testu chi-kwadrat, Kołmogorowa-Smirnowa, testu t-Studenta, współczynnika korelacji R Spearmana, testu Cochran-Mantela-Haenszela.

Doktorantka dokonała właściwego wyboru instrumentów badawczych. Zastosowana ankietka stanowi najbardziej nowoczesne i najbardziej pełne narzędzie badawcze stosowane w ocenie jakości życia osób z cellulitem. Użycie ankietki autorskiej pozawala na poznanie samooceny pacjentek dotkniętych cellulitem.

Stwierdzam, że przedstawiona i przeprowadzona metodyka badawcza spełnia kryteria dobrej praktyki badań naukowych. Doktorantka wykazała się wysokimi umiejętnościami wykorzystania dostępnych metod w pracy naukowej i zrealizowała zadania zgodnie z założeniami.

Wartość naukowa wniosków wynikających z przeprowadzonych analiz.

Wyniki badań zostały przedstawione w logicznej kolejności i zilustrowane bardzo dobrymi wykresami i tabelami.

Najważniejszą obserwacją potwierdzoną przez doktorantkę w oparciu o kwestionariusz jest stwierdzenie, że objawy cellulitu najczęściej występują na udach i pośladkach. Pozostałe lokalizacje mają znaczenie marginalne. Uciążliwość cellulitu dotyczy więc praktycznie tylko tych regionów. Badania wykazały także że dyskomfort psychiczny powstaje u respondentek głównie w sytuacjach gdy miejsca te są odsłaniane i można je zobaczyć np. na plaży, basenie itp.

Na uwagę zwraca fakt, że zabiegi mające na celu zmniejszenie objawów cellulitu przyniosły redukcję obwodu powyżej kolan, w udach i biodrach. W innych badanych regionach ciała jak np. w talii i pod biustem nie obserwowano redukcji obwodu. Bardziej skuteczne w zmniejszaniu obwodu były zabiegi masażu próżniowego rolkowego. Poziom jakości życia mierzony był miernikiem standardowym Dermatology Life Quality Index (DLQI). Wyniki dowiodły że u 39% badanych, jakość ich skóry nie miała negatywnych skutków na jakość ich życia. Około 41 % respondentek stwierdzało że stan ich skóry miał niewielki negatywny wpływ na jakość życia, natomiast 17% osób podawało że zmiany obserwowane na ich skórze miały średnie negatywne oddziaływanie na jakość ich życia. Tylko 3% osób podawało silny i bardzo silny ujemny wpływ stanu skóry na jakość ich życia. Spełnienie oczekiwań wobec zabiegów redukujących cellulit wynosiło 87%- 100% zależnie od zabiegu.

Wartość przedstawionej dysertacji polega na tym, że autorka przeprowadziła obiektywne pomiary parametrów, które definiują jakość życia i dokonała ich porównania statystycznego u pacjentek dotkniętych lipodystrofią gynoidalną. Ponadto doktorantka przeprowadziła pomiary fizyczne u osób korzystających z antycellulitowych zabiegów terapeutycznych i oceniła ich efekty.

Doktorantka w pełni osiągnęła założone cele, które pozwoliły na zredagowanie wniosków. Przedstawione wnioski w prawidłowy sposób odzwierciedlają wyniki przeprowadzonych badań. Uwagę zwraca wniosek że w obrębie powłok brzusznych, rosnący wskaźnik BMI sprzyja nasilaniu się objawów cellulitu, podczas gdy aktywność fizyczna zmniejsza ryzyko wystąpienia objawów w tej okolicy.

Wyniki dysertacji doktorskiej Pani magister Artkop mogą posłużyć formułowaniu nowych koncepcji diagnostycznych i terapeutycznych mających na celu redukcję lipodystrofii gynoidalnej.

Ocena redakcji przedłożonej pracy.

Uwagę zwracają bardzo dobre i przejrzyste ryciny, tabele oraz fotografie. Ułatwiają one dokonanie przeglądu tematyki i zorientowanie się w ocenie wyników socjologicznych. Forma redakcyjna ocenianej pracy nie budzi zastrzeżeń. Oprócz nielicznych niedoskonałości literowych, praca została zredagowana bardzo starannie.

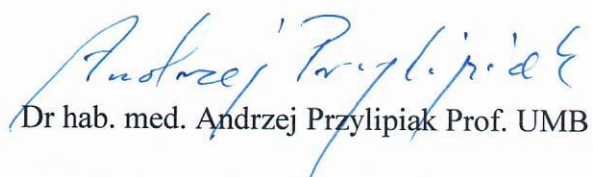
WNIOSKI KOŃCOWE

Uwzględniając w ocenie merytoryczną i poznawczą wartość pracy w wymiarze naukowym oraz staranne przygotowanie jej pod względem redakcyjnym uważam, że całkowicie spełnia ona wymagania i warunki określone w art. Ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami).

Przedstawiona dysertacja naukowa jest pracą ponadprzeciętną i można ją uznać za wyróżniającą się.

Na uwagę zasługują wysokie umiejętności doktorantki w przeprowadzeniu i interpretacji badań ankietowych, a także przedstawienie ich w odpowiedniej formie i przeprowadzenie dyskusji z wykorzystaniem adekwatnego piśmiennictwa.

Na tej podstawie zwracam się do Wysokiej Rady Naukowej Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z wnioskiem o dopuszczenie mgr Joanny Artkop do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dr hab. med. Andrzej Przyłipiak Prof. UMB

Białystok, 05 marca 2017